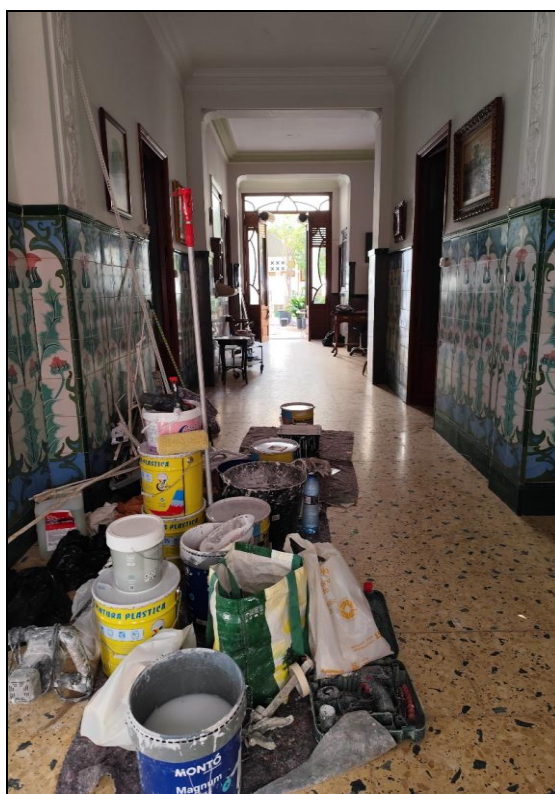

Informe sobre les cases privades protegides en les poblacions afectades per la DANA del passat 29 d'octubre del 2024¹

Autor: Css. Promoció Cultural
Aprovació: Ple, 23 juny 2025

El Consell Valencià de Cultura, sempre ha mostrat la seua preocupació per la situació del patrimoni cultural valencià, no sols públic, sinó també pel particular tal i com ho ha demostrat al llarg de diversos informes com al Dictamen del Consell Valencià de Cultura sobre les mesures de protecció del patrimoni cultural valencià aprovat pel Ple el 28 de maig de 2004, amb l'informe sobre l'Actualització i adaptació de la Secció Primera de l'Inventari General del Patrimoni Cultural Valencià aprovat pel Ple del 27 de juny de l'any 2022 i amb l'Informe al voltant de l'aplicació de noves tecnologies per a la defensa del Patrimoni Històric-Artístic Valencià aprovat al ple del 28 de setembre de l'any 2020, entre altres.

Interior d'una casa afectada per la DANA a Catarroja datada als inicis del segle XX

¹ Aquest informe l'hem pogut realitzar gràcies a les persones propietàries de cases protegides afectades per la Dana les quals, i sense conèixer-nos, ens han obert les portes de les seues vivendes i ens han narrat en primera persona la desesperació i la por que patiren la vesprada-nit del 29 d'octubre del 2024. A totes elles, gràcies.

Però la situació que hui ens ocupa no es tracta de protecció sinó més bé de conservació, d'una conservació derivada de la recuperació del patrimoni cultural protegit i de propietat particular que trobem en els pobles afectats per la DANA del passat 29 d'octubre i situats en les comarques de l'Horta Sud, de la Ribera Alta, de la Ribera Baixa, de la Foia de Bunyol, del Camp de Túria i dels Serrans.

Interior d'una casa afectada per la DANA a Algemesí datada a la fi del segle XIX

La Dana ha deixat moltes pèrdues materials però també ferides emocionals que són molt difícils de mesurar perquè el relat de la memòria personal i familiar s'ha vist alterat de la pitjor de les maneres. Per aquest motiu considerem que són tant importants, entre altres, les iniciatives que des de la Universitat de València i des de la Universitat Politècnica de València s'estan portant a terme per restaurar les fotografies salvades del fang de les famílies que han sigut afectades per a DANA, així com també la proposta encapçalada per la Mancomunitat de l'Horta Sud de restaurar el patrimoni personal de rellevància emocional i cultural afectat per la

barrancada com mobles antics, indumentària fallera, ventalls, màquines de cosir, pintures o rellotges de paret. Però a més, cada poble posseeix un catàleg de béns i espais culturals protegits en els quals destaquen edificis històrics, historicistes i modernistes, que també són vivendes particulars, amb façanes i interiors protegits que proporcionen valor al patrimoni cultural local perquè són edificis històrics de gran valor ja que són testimonis del passat agrícola i industrial dels pobles, a més de ser característics de la zona en la que es troben i que per tant mereixen ser conservats. Malauradament estes cases també s'han vist molt afectades per la barrancada que tingué lloc el passat 29 d'octubre. Cases historicistes d'Aldaia, d'Alaquàs, d'Algemesí, de Sedaví, de Catarroja..., algunes de les quals hem pogut visitar, totes elles carregades de gran valor patrimonial i cultural per al poble, han patit danys quantiosos que han alterat les seues façanes i els seus interiors en els que encara llueixen sòcols modernistes, ceràmica hidràulica, ceràmica Nolla, panells ceràmics, pintures murals, elements ornamentals i portes de fusta de grans dimensions, que també van patir en la riuada de l'any 1957 i en la pantanada de l'any 1982.

Interior d'una casa afectada per la DANA a Algemesí situada al carrer Muntanya datada a la primera meitat del segle XX

D'altra banda la DANA ha demostrat la manca de mans especialitzades i professionals en les tasques tradicionals de la restauració de la fusta, del vidre, de la ceràmica, de la pintura, necessàries perquè les cases puguin tornar al seu estat original per seguir mantenint així la memòria cultural, arquitectònica i artística dels pobles. Però les persones propietàries, que també han perdut els mobles i els objectes vinculats al patrimoni familiar de gran valor sentimental, es troben en una situació de preocupant urgència per la necessitat de dur a terme actuacions necessàries en les seues cases davant de greus dificultats econòmiques ocasionades per les despeses elevades del cost de la mà d'obra professionalitzada, encara que hagen rebut els 6.000 euros d'ajuda directa de la Generalitat Valenciana, per fer front a la pèrdua dels béns de primera necessitat.

Façana principal d'una casa afectada per la DANA a Catarroja datada als inicis del segle XX

Per tant, i davant d'aquesta situació, el Consell Valencià de Cultura vol alertar de la situació delicada en la que es troba el patrimoni cultural particular protegit en les poblacions afectades per la DANA per la qual cosa, i tenint en compte les limitacions i els deures a les que han de fer front les persones propietàries, recomana a la Generalitat Valenciana, a la Diputació de València, a la Unió Europea, al govern de l'estat i als ajuntaments dels pobles afectats que s'estudien vies possibles per poder assessorar i donar suport econòmic a les persones propietàries perquè puguen rebre l'ajuda necessària específica per fer front a la restauració de les seues cases, un patrimoni protegit que és memòria del poble i que també és de tots i de totes.

Este informe serà enviat a la Conselleria de Cultura, a la Secretaria Autonòmica de Cultura, a la Direcció General de Patrimoni, al Col·legi d'Arquitectes de València i als ajuntaments de les poblacions afectades per la Dana.